

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد شایستگی

جیره نویس دام و طیور

گروه شغلی کشاورزی (دام و آبزیان)

شماره ملی شناسایی شایستگی

۶۱۲۲/۱/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

شماره ملی شناسایی شایستگی : ۶۱۲۲/۱/۱

شروع اعتبار : ۹۰/۵/۱

پایان اعتبار : ۹۳/۵/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته کشاورزی :
مدیر گروه برنامه ریزی درسی کشاورزی (علوم دامی و آبزیان) : سید محسن جلالی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شایستگی :
- آموزشگاه کشاورزی جهان نمای طبرستان

فرآیند اصلاح و بازنگری :

آدرس :

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، شماره ۲۵۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۰

تهیه کنندگان استاندارد شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک	رشته تحصیلی	سابقه‌ی تجربی مرتبط
۱	محمد علی جعفری	دکتر	علوم دامی	استاد دانشگاه
۲	وحید رضایی پور	دکتر	علوم دامی	استاد دانشگاه
۳	رضا افتخاری	لیسانس	علوم دامی	موسس آموزشگاه دام و طیور
۴	مجید سلامی لمراسکی	لیسانس	علوم دامی	کارشناس دادامپزشکی
۵	حمید رضا زارع	لیسانس	برق	کارشناس فنی و حرفه ای
۶	رضا افتخاری	لیسانس	علوم دامی	موسس آموزشگاه دام و طیور
۷	حمید رضا زارع	لیسانس	برق	کارشناس فنی و حرفه ای
۸				
۹				
۱۰				

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

نام شغل : جیره نویس دام و طیور
شرح شغل^۱:
<p>جیره نویس شغلی است از مشاغل کشاورزی علوم دامی که وظایف شناخت انواع مواد خوراکی و خصوصیات آنها ، نیازهای غذایی انواع حیوانات ، تعیین حداقل و حداکثر مواد خوراکی ، شناسایی ابزار و تجهیزات و تهیه فرآوری مواد خوراکی ، انواع ناهنجاریها و بیماریهای تغذیه ای و جیره نویسی با روشهای متفاوت، با توجه به شرایط اقتصادی را دارا باشد. جیره نویس با کارگر فنی مرغداری گوشتی و کارگر فنی گاوداری صنعتی در ارتباط بوده و در ادامه مدیر مرغداری گوشتی و مدیر گاوداری شیری می باشد.</p>
ویژگی های کارآموز ورودی
حداقل میزان تحصیلات : دیپلم
حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسمانی و روانی
مهارت های پیش نیاز این استاندارد : ندارد
طول دوره آموزش
طول دوره آموزش : ۸۹ ساعت
- زمان آموزش نظری : ۳۲ ساعت
- زمان آموزش عملی : ۵۷ ساعت
- کارورزی : - ساعت
- زمان پروژه : - ساعت
شیوه ارزشیابی
ارزشیابی نظری : ۲۵٪
ارزشیابی عملی : ۶۵٪
اخلاق حرفه ای : ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
لیسانس مرتبط و بالاتر در رشته علوم دامی با ۳ سال سابقه کار مرتبط

استاندارد شایستگی^۲

- کارها^۳

ردیف	توانایی ها
۱	انجام تفکیک مواد خوراکی
۲	تعیین نیازهای غذایی انواع حیوانات مزرعه ای
۳	استفاده از محدودیت های حداقل و حداکثری مواد خوراکی
۴	کاربرد ابزار و تجهیزات ، تهیه و فرآوری مواد خوراکی
۵	تعیین ناهنجاری ها و بیماری های تغذیه ای
۶	جیره نویسی با روش های متفاوت
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	

	زمان آموزش			عنوان توانایی : انجام تفکیک مواد خوراکی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۹	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- مواد خوراکی مورد مصرف در تغذیه دام و طیور - وسایل کمک آموزشی - مته نمونه برداری - بازدید از آزمایشگاه			۲	دانش : - تعیین انواع علوفه ها، دانه ها ، کنجاله ها ، پروتئین های حیوانی ، مکملهای غذایی و موارد مصرف آنها - تعیین انواع مواد خوراکی و ارزیابی ظاهری آنها - ساختمانها و وسایل نگهداری مواد خوراکی (انبارها ، سیلوها و ...)
		۲		مهارت : - نمونه برداری از مواد خوراکی و ارسال آن به آزمایشگاه - آنالیز تقریبی مواد خوراکی - انجام فراکسید مواد غذایی (خشک کردن ، حرارت دادن ، آسیاب کردن ، مخلوط کردن ...) - نگهداری مواد غذایی در انبارها
		۳		نگرش : - افزایش بهره وری
		۲		ایمنی : -
		۲		توجهات زیست محیطی : - جمع آوری مواد آزمایشگاهی و پاکسازی آنها

	زمان آموزش			عنوان توانایی : تعیین نیازهای غذایی انواع حیوانات مزرعه ای
	نظری	عملی	جمع	
	۵	۸	۱۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-دستگاه گوارش دام و طیور -دستکش - سببی تشریح -پنس -تیغ جراحی -قیچی جراحی - ماسک			۱ ۱ ۱ ۱ ۱	دانش : - انواع حیوانات مزرعه ای - تعیین ترکیبات شیمیایی بدن حیوانات و مواد خوراکی - کاربرد نقش ، اهمیت و کمبود مواد مغذی در تغذیه دام و طیور - استفاده از حالت فیزیولوژیکی حیوان (نگهداری ، رشد ، شیردهی ...) - عوامل موثر بر میزان مصرف خوراک دام و طیور
		۴		مهارت : - محاسبه حجم دستگاه گوارش انواع دام و طیور - استفاده از مواد مغذی موجود در مواد خوراکی (کربوهیدرات ، پروتئین ، لیپیدها، مواد معدنی و ویتامینها)
				نگرش : - افزایش در دقت عمل -
				ایمنی : - تماس غیر مستقیم با دستگاه گوارش توجهات زیست محیطی : - در پایان کار محیط پاکسازی و ضدعفونی شود.

	زمان آموزش			عنوان توانایی : استفاده از محدودیت های حداقل و حداکثری مواد خوراکی
	جمع	عملی	نظری	
	۹	۵	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
<p>- پودر گوشت</p> <p>- پودر استخوان</p> <p>- پودر ماهی</p> <p>- ملاس</p> <p>- اسید چرب</p> <p>- روغن</p>			۱ ۱ ۱ ۱	<p>دانش :</p> <p>- عوامل ضد تغذیه ای و محدود کننده مصرف مواد خوراکی</p> <p>- اثرات متقابل موجود در بین مواد خوراکی</p> <p>- اثرات همکوشی مواد خوراکی مختلف</p> <p>- اصول حاکم بر قیمت محصولات تولیدی</p>
		۵		<p>مهارت :</p> <p>- انجام ارزشیابی مواد خوراکی متداول و قابل دسترس برای تغذیه دام و طیور</p>
				<p>نگرش :</p> <p>- صرفه جویی اقتصادی</p> <p>-</p>
				<p>ایمنی :</p> <p>-</p> <p>توجهات زیست محیطی :</p> <p>-</p>

	زمان آموزش			عنوان توانایی : کاربرد ابزار و تجهیزات ، تهیه و فرآوری مواد خوراکی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴	۹	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
آسیاب - میکسر - چاپر - بالابر - باسکول			۱ ۱ ۱ ۱ ۱	دانش : - هدف از جیره مخلوط - هدف از پلیت کردن -انواع آسیابها ، میکسرها و بالابرها -انواع خردکن علوفه ، پلیت سازها -انواع چاپر ، خشک کن
-دستگاه خشک کن -دستگاه خردکن -پلیت ساز		۳ ۳ ۳		مهارت : -استفاده از آسیابها ، میکسرها و بالابرها -استفاده از خردکنهای علوفه و چاپرها -استفاده از خشک کنها و پلیت سازها
	نگرش : - -			
	ایمنی : - دقت به هنگام کار کردن با دستگاه			
	توجهات زیست محیطی : -			

	زمان آموزش			عنوان توانایی : تعیین ناهنجاریها و بیماریهای تغذیه ای
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۸	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-وسایل کمک آموزشی - فیلم - بازدید از گله - بازدید از کشتارگاه			۲ ۲	دانش : -تعیین مسمومیت های غذایی -علائم مرتبط با کمبود یا مازاد مصرف برخی مواد
		۴ ۴		مهارت : - پیشگیری از ناهنجاریهای متابولیکی (علت وقوع ، پیشگیری) - پیشگیری از(اسیدوز- کتوز- نفخ -برگشتگی شیردان و ...)
				نگرش : - -
				ایمنی : - به هنگام کار به زئونوز دقت شود. -
				توجهات زیست محیطی : -

	زمان آموزش			عنوان توانایی : جیره نویسی با روشهای متفاوت
	جمع	عملی	نظری	
	۲۶	۱۸	۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه - نرم افزارهای مرتبط - ماشین حساب			۱	دانش : - تاریخچه جیره نویسی - مفهوم جیره نویسی - نوشتن جیره های غذایی در شرایط مختلف اقتصادی ، محدود بودن مواد خوراکی ، ابتلا گله به بیماری - روش های جیره نویسی
			۱	
			۳	
			۳	
		۱۰		مهارت : - انجام روش دستی جیره نویسی (آزمون و خطا ، مربع پیرسون ، مربع پیرسون مضاعف ، معادلات چند مجهولی ، ماتریس) - انجام روش رایانه ای جیره نویسی (-CMP-WUFFDA-) (-NRC2001- SPARTAN-UFFDA-
		۸		نگرش : - صرفه جویی اقتصادی - افزایش بهره وری
				ایمنی : -
				توجهات زیست محیطی : -

- برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱.	آسیاب تک فاز	۱	
۲.	میکسریک تنی	۱	
۳.	بالابرتک فاز	۱	
۴.	چاپر سیار	۱	
۵.	باسکول ۶۰ کیلو گرمی	۱	
۶.	سطل مدرج	۲	
۷.	فرغون	۱	
۸.	سینی تشریح	۱	
۹.	رایانه	۵	
۱۰.	ذرت ، سویا ، مکمل ، نمک ، پودر سنگ ، متیونین ، لیزین ، فسفات ، اسید چرب ، روغن ، ویتامین	۲۵۰ کیلو گرم	
۱۱	پنس	۱	
۱۲	تیغ جراحی	۱	
۱۳	قیچی جراحی	۱	
۱۴	دستکش	۱ بسته	
۱۵	مته	۱ دستگاه	
۱۶	نرم افزار SPARTAN.UFFDA	۱ سری	
۱۷	دستگاه گوارش	۵	
۱۹	پودر گوشت ، پودر استخوان ، پودر ماهی	۲	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی

ردیف	شرح
۱	تغذیه دام ، مکدونالد ، مترجم :رشید صوفی سیاوش ، حسین جانمحمدی
۲	راهنمای مدیریت سیلاژ ، کاوه جعفری خورشیدی
۳	از خوراک تا شیر ، کاوه جعفری خورشیدی
۴	تغذیه گاوهای خشک ، کاوه جعفری خورشیدی ، محمد علی جعفری
۵	مکانیزاسیون دامپروری ، خالد قربان یف، علی مهدی یف ، مترجم : کریم کاظمین خواه
۶	ماشین های دامپروری، شهرام کیانی
۷	اصول علم طیور - اس پی رز - مترجم : جواد پور رضا ، صبا بهداد
۸	نرم افزارهای UFFDA- SPARTAN- NRC2001 - CMP